

Pelgrim

St Jacobus de
Meerdere
Parochieblad voor
RK Enschede
december 2019 / 10

Zalig Kerstfeest

'Er zijn voor de familie op gepaste wijze, dáár gaat het om.'

Marlon Noordhuis
Uitvaartverzorgster

Bij een overlijden sta ik graag voor u klaar met zorg en advies. Wilt u meer weten over mijn persoonlijke manier van werken, bel dan 074 291 3231.

Wilt u een overlijden melden?

Bel dan 0800 8192.

Yarden
Uitvaartzorg
Enschede
yarden.nl

YARDEN

alle informatie over de scholen vindt u op www.koe-enschede.nl

Alphons Ariëns
priester
tegen onrecht
voor een
sociale kerk

Het Ariënscomité
steunen?

Dat kan! ANBI status
Stichting Het Ariëns-Comité
NL 67 RABO 001 1804 1738
www.arienscomite.nl

INNERBALANCE ENSCHEDÉ-INTERNATIONAL

Centre for Holisitic Health, Inner Peace and Well-being

Ik loop graag een stukje met je mee op je levenspad om je te herinneren dat er nog altijd hoop is. Hoe kan ik je van dienst zijn?

Yoga

Massage

Spiritual Life Coaching

Colonhydrotherapie

Nthabiseng

Awareness is the key to Health

Burgemeester van Veenlaan 72, 7543 AA Enschede • The Netherlands
06 - 83 181 995 • info@innerbalance-enschede.nl • www.innerbalance-enschede.nl

Parochieel Dienstencentrum Enschede
Nieuwe Schoolweg 2, boven
7514 CG Enschede
Telefoon 053 - 711 34 59 met voicemail
secretariaat@katholiekenschede.nl
Geopend: maandag t/m donderdag van
09.00 - 12.00 uur
www.katholiekenschede.nl

rekeningnummer
NL15 RABO 0153 1666 65

In geval van pastorale nood: 06-39170407 b.g.g.
06-20874866.

Uitvaarttelefoon: 06-28 56 79 22
E-mail: uitvaart@katholiekenschede.nl

Pastoor P. Daggenvoorde, teamleider
Tel. 06-39 17 04 07
p.daggenvoorde@rkzuidoosttwente.nl
Vrije dag: maandag

Pastor W. Rekveld, parochievicaris
Tel. 06 - 20 87 48 66
w.rekveld@rkzuidoosttwente.nl
Vrij op maandag

Pastoraal werker C. Berbee
Tel. 06 - 41 25 25 58
c.berbee@rkzuidoosttwente.nl
Vrij op vrijdag

Pastoraal werker M.D. Dijkman
Tel. 06 - 38 90 39 99
m.dijkman@rkzuidoosttwente.nl
Werkt op woensdag

Pastoraal werker F. de Heus
Tel. 06 - 30 09 88 33
f.deheus@rkzuidoosttwente.nl
Vrij doorgaans op vrijdag

Pelgrim

december 2019, nr. 10

Inhoud

- 5 Voorwoord**
pastor Paul Daggenvoorde
- 6 St. Jozef**
- 8 H. Jacobus**
- 10 St. Jan**
- 12 Kerstmis op het kerkhof**
- 16 Vieringenrooster**
- 22 Bijeenkomst voor ouders en kinderen Eerste H. Communie**
- 24 Uw kerkbijdrage 2019 en op naar 2020: Samen kerk zijn**

VAN DE REDACTIE

Lichtpuntjes,

*Soms zijn ze groot, soms zijn ze klein,
Je hoeft ze niet te zoeken, je kunt ze ook zijn!*

Wij hopen dat iedereen zo'n lichtpuntje kan zijn of zal ontmoeten.

Fijne feestdagen!

Groetjes, Annelies, Conny, Ietje, Clara en Ine

Kerstgroet aan alle parochianen

*We herdenken de geboorte van Jezus,
in een stal.*

We vieren dat Góð is mens geworden.

Emmanuel: God met óns.

In Jezus leeft God helemaal en overal met ons mee.

*Hoe zullen wij mens worden,
onder de omstandigheden van ons leven?*

*Door ons bij de hand te laten nemen
en ons over te geven aan het kind
dat zijn leven in onze handen legt.*

*We danken de vele vrijwilligers
voor hun trouwe inzet en hun aanstekelijk enthousiasme,
waardoor er het afgelopen jaar
mooie dingen konden gebeuren in onze parochie.
Fijn dat we elkaar de hand reiken en bij de hand willen nemen.*

*Zalig kerstfeest,
en goede wensen voor 2020*

*Pastoraal Team, Bestuur en
Parochieel Dienstencentrum Enschede
Van de Parochie St. Jacobus de Meerdere*

Kerstmis

'*te misa est*', dit is de mis! Met deze Latijnse woorden wordt de Eucharistieviering afgesloten. Die daarom ook wel 'de Mis' heet. Naar de woorden dus waarmee kerkgangers aan het einde worden uitgestuurd, op missie. Kerstmis komt van 'de Christus-mis'. Wij vieren de geboorte van Jezus Christus met een opdracht. Te gaan waarheen hij zou gaan. En te doen wat hij heeft gedaan.

Onlangs werd ik gevraagd een kleine inleiding te houden voor mensen in het bedrijfsleven. Elk bedrijf heeft een 'mission statement'. Een korte verklaring die beschrijft waarvoor het bedrijf er is. Een geslaagd voorbeeld is dat van een telefoonaanbieder: 'connecting people'. Zij zeggen van zichzelf dat ze er zijn om mensen met elkaar te verbinden. Een goed mission statement moet inspirerend zijn. Anders blijft de opdracht van papier en in de bureaula. Omdat mensen van de kerk van inspiratie weten, werd ik gevraagd over onze missie iets te zeggen.

Ook wij schrijven allerlei beleidsstukken. En ook die blijven vaak van papier en in de la. Terwijl het 'mission statement' van de kerk vlees en bloed is! 'Dit is mijn lichaam, dit is mijn bloed', zegt de Heer vlak voor zijn sterven.. Op de eerste zondag van de Advent is onlangs het jaar van de Eucharistie begonnen. In het eucharistisch centrum van onze parochie komt een doek te hangen met de tekst. 'Gij zelf zijt, Heer, het levend brood'. Eucharistie komt van het Griekse woord voor danken. Sinds het begin van haar bestaan viert de kerk haar missie dankbaar. Met zang en al herinneren we ons hoe Jezus heeft geleefd en is gestorven.

Stel je voor dat werknemers van een bedrijf of organisatie wekelijks een uur bij elkaar komen om feestelijk te worden herinnerd aan de opdracht van het bedrijf, de bedoeling van de stichter.

Wij doen dat, want 'doe dit om mij te

gedenken' had Jezus gezegd op de avond voor zijn sterven. Hij wist toen dat ze hem zouden oppakken en ter dood veroordelen. Daarom heeft hij tijdens zijn laatste paasmaal in een klein gebaar en met maar enkele woorden zijn mission statement gegeven. Een begrijpelijke samenvatting van zijn eigen missie: jezelf als een offer aan God schenken, voor anderen, zodat die leven. In plaats van anderen te vragen voor jou een offer te brengen. Bij het brood en de wijn van dat paasmaal had Jezus gezegd: 'dit is mijn lichaam, dit is mijn bloed'. Dit ben ik helemaal, en zo moeten jullie doen; alles wat je bent inzetten en uithanden durven geven voor elkaar en anderen.

'Prachtig', zei een van de deelnemers. 'Iedereen begrijpt het gebaar van brood dat wordt gebroken en gedeeld'. 'Meer nog', zei ik, 'in de Eucharistieviering worden we niet alleen herinnerd aan wie Jezus is, en aan wat wij moeten doen. We ontvangen Hemzelf. In de mis krijgen we Hem op de hand, op de tong. Hij gaat met ons mee op missie! 'Om met hem, door hem en in hem', voor anderen als levend brood te zijn. Zalig kerstmis!

Pastoor Daggenvoorde

Colofon

Geloofsgemeenschap Noord

Kerkgebouw: Oldenzaalsestraat 115 7514 DP

Parochiecentrum: Nieuwe Schoolweg 2

Tel. nr.: 053 435 48 08

Email:

secretariaat.noord@katholiekenschede.nl

Uitvaart telefoon: 06 28 56 79 22

Openingstijd locatiesecretariaat:

Do. 9:00 tot 12:00 uur.

Lokale Pastoraatgroep:

Email:

pastoraatgroep.noord@katholiekenschede.nl

Mevr. Lies van Veldhoven

Mevr. Ria Everink

Mevr. Gerrie Vaneker

Mevr. Elly Vije

Hr. Jan van den Noort

Lokale Beheergroep:

Email:

beheergroep.noord@katholiekenschede.nl

Hr. Rien Tiehatten (tijdelijk)

Hr. Paul Wolbert

Hr. Frans Snijders

Hr. Remco ter Brugge

Redactie Pelgrim: Kopij kunt u sturen naar

redactie@katholiekenschede.nl

Voor misintenties, stipendia, kerk-

bijdrage of een andere reden vermelden wij

graag het volgende banknummer

NL15 RABO 0153 1666 65 t.n.v.

Par. St. Jacobus de Meerdere

Vieringen: zie pagina's 16-17-18

Bijbel leesgroep:

Elke donderdagmorgen

Ontmoetingsplaats Pauluszaal

Elke woensdagmorgen geopend tussen 9:30

en 11:30 uur. Tel.: 06 22 35 19 41

Aan alle vrijwilligers en parochianen van Enschede Noord

Beste vrijwilligers en parochianen!

Wij nodigen jullie van harte uit voor een

gezellige Nieuwjaarsborrel op zaterdagmiddag 4 januari in de parochiezaal van het Pastoraal Dienstencentrum aan de Nieuwe Schoolweg 2. De deur staat open van 15.30 tot 17.30 uur.

We willen alle vrijwilligers op deze manier graag bedanken voor alle inzet in het afgelopen jaar. Daarbij is het een mooie gelegenheid om elkaar te ontmoeten en het beste toe te wensen voor het nieuwe jaar! De pastoraatgroep Noord zorgt voor de inwendige mens. Pastoraal team en parochiebestuur zijn uitgenodigd om kort iets te laten horen, maar het accent ligt vooral op het gezellig samenzijn!

Hopelijk tot begin 2020!

Pastoraatgroep Enschede Noord

Morgenlicht

Het is grijs en stil, de bladeren vallen, de bomen worden kaal en tonen wie ze zijn: stoer en sterk, breekbaar en broos. Het jaar glijdt aan ons voorbij, bijna ongemerkt is het al weer de laatste maand van het jaar. We gaan maar door, haastig, gejaagd, overspoeld door gebeurtenissen ver weg en dichterbij. December nodigt ons uit stil te staan. Wat heeft dit jaar ons gebracht? Wat vonden we mooi, de moeite waard? Waar liepen we met een boog omheen. Wat kostte ons moeite? Wat maakte ons stil? Het verlies van een dierbare, verlies van gezondheid, niet langer meer kunnen wonen in je eigen huis, de vertrouwde omgeving los laten. Afscheid van de Maria kerk, nog even rond dwalen, de glas in lood ramen bewonderen, het mooie metselwerk, de kruiswegstaties, gesprekjes in het gangpad, bij de deur, in de Kajuit, nog even de sfeer opsnuiven voordat de deur voorgoed dicht gaat. Gelukkig heeft veel een goede bestemming gevonden, maar toch, het doet zeer. Het feest van het 125 jarig bestaan van de Jozefkerk, de onthulling van de muurschildering bij het Jozefaltaar, waarvan we nu genieten. Lief en leed wisselen elkaar af. Krantenkoppen, nieuwsprogramma's brengen zelden goed nieuws. Experts laten hun licht schijnen over ingewikkelde kwesties. De wereld lijkt in verwarring, overbelast, uitgeput.

Jongeren over heel de wereld pakken deze signalen op. Ze gaan de straat op, voor hun toekomst. Een leefbare duurzame wereld, een goed klimaat, een gezonde samenleving, in goede verhoudingen, mensen die omzien naar elkaar. We zien uit naar kerstmis, het feest van het kind, kwetsbaar, afhankelijk, met de armen wijd open, als het ware de wereld, de mensheid omarmend. Hoop op toekomst, op een glimlach van dit kind, deuren gaan openen, ouders buigen zich naar het kind, het zorgzaam toedekkend, een wiegelied zingend. In stilte elkaar aankijkend, dat er vrede mag zijn. Op de eerste zondag van de advent lezen we uit het visioen van de profeet Jesaja: "Geen volk zal nog het zwaard trekken tegen een ander, en niemand zal nog leren oorlog voeren. Kom laat ons wandelen in het licht van de Heer." Hein Stufkens dicht:

- Gelukkig de mens die zijn hart niet sluit,
- zich niet in verbittering afkeert van het onnoemelijke leed.
- Gelukkig de mens die recht doet en het uithoudt in de nacht.
- Zijn geloof verzet bergen, zijn mededogen wekt het morgenlicht.

Zalig kerstfeest, een gezegend Nieuwjaar

Lies van Veldhoven

Open dag Mariakerk

Zaterdag 16 november was de Mariakerk voor het laatst geopend. Zoals bekend is ook deze kerk verkocht.

Er was veel belangstelling, niet alleen voor de laatste inventarisstukken maar ook van mensen die nog een keer de kerk wilden zien.

De Kajuit was geopend en er kwamen veel verhalen los en zeer begrijpelijke sentimenten. Ook werd voor de laatste keer het orgel bespeeld door Gerard Hoveling.

Inmiddels is dit orgel gedemonteerd en overgebracht naar de nieuwe bestemming in Polen. De laatste inventarisstukken zijn naar de Wonne gegaan en het altaar en het altaarmeubilair wordt binnenkort naar het depot overgebracht.

Het krijgt in de toekomst een bestemming in de Moeder Theresakerk in Hengelo.

Tot slot:

We vonden in een oud offerblok ook een heel bijzonder briefje met de tekst: *Ik wil graag een liefde een man, dank u wel God.*

We denken dat het briefje minstens 20 jaar oud moet zijn.

De aanwezige journalist van Tubantia (Anja Kruijse) heeft hierover in de krant van zaterdag 25 november een prachtige column geschreven onder de titel "Liefde"

Het briefje is inmiddels opgenomen in het parochiearchief.

Rien Tiehatten, inventarisbeheerder

H. Jacobus

Langestraat 51, 7511 HB

tel: 053-431 59 04

Email:

secretariaat.jacobus@katholiekenschede.nl

Uitvaart telefoon: 06-28 56 79 22

Openingstijd secretariaat:

Vrijdagmorgen van 9.30 - 12.00 uur.

U komt het secretariaat binnen door de houten poort tussen de pastorie en de Jacobuskerk. Links vindt u de deurbel. De brievenbus vindt u in de voordeur aan de Langestraat 51.

Lokale Pastoraatgroep:

Email: pastoraatgroep.jacobuskerk@katholiekenschede.nl

Gerrit Groothuis

Eric Sanders

Ricardo Lopez

Hetty Mulder

Lokale Beheergroep:

Email:

beheergroep.jacobus@katholiekenschede.nl

Jos van Rooij, evenementen/activiteiten

Joop van der Woning, evenementen/
activiteiten

Fons Rijckenberg, gebouwen/onderhoud

Bennie Elferink, techniek/onderhoud

Adrie Bakker, financiën/contactpersoon

Redactie: Conny Oostdam. Kopij kunt u sturen naar redactie@katholiekenschede.nl

Bankrekening:

NL15 RABO 0153 1666 65 tnv

Par St. Jacobus de Meerdere Enschede

Vieringen: ziepagina's 16-17-18

Elke eerste zaterdag van de maand:

om 12.00 uur Angelus gebedsdienst.

Openstelling Jacobuskerk:

Donderdagavond van 18.15 tot 20.00 uur
in de maanden april t/m oktober ook elke
zaterdag van 12.00-16.30 uur met rondl.

Opening van het jaar van de Eucharistie

Op zaterdag 30 november luidden pastoor Paul Daggenvoorde en parochievicaris Willy Rekveld in de Jacobuskerk het Jaar van de Eucharistie in met een mooie, warme en intieme mis. Mooi, omdat de aanleiding inspirerend is, warm omdat de woorden en muziek hartverwarmend waren en intiem, doordat het aantal parochianen weliswaar gering was, maar juist daardoor waren we elkaar 'nabij'. Pastoor Paul vroeg voor het Eucharistisch gebed alle aanwezigen in een kring op het altaar te komen staan. Tijdens het communielied, Ave Verum van Mozart, prachtig gezongen door het Ariënskoor, voelde het of de hemelpoort een eindje was open gegaan.

Het thema van het Jaar van de Eucharistie luidt: "De Eucharistie (weer) beleven als het kloppend hart van het geloofsleven". Dat is precies wat we tijdens deze viering gevoeld hebben. ...en wie er niet bij was, die heeft iets heel bijzonders gemist!

***Hele fijne kerstdagen
en voor 2020:
vrede en alle goeds!***

Ariënsgeachtenisviering op 17 november

Zijne Eminentie Willem Jacobus kardinaal Eijk kwam op 17 november naar de Jacobuskerk voor de jaarlijkse Ariëns gedachtenisviering. Met muzikale omlijsting door de Leo Harmonie en zang van het Ariënskoor ook dit jaar weer een inspirerende en zeer goed bezochte viering. In zijn overweging refereerde de kardinaal aan de betekenis die Alfons Ariëns aan het eind van de 19e eeuw voor de arbeiders in Enschede en omgeving heeft gehad: sociaal ingesteld en oog voor mensen in nood. De link naar Enschede anno 2019 was snel gelegd! Blij waren we ook met de aanwezigheid van Mgr. Henk Kronenberg in deze viering. Na afloop was er een geanimeerd samenzijn in het parochiehuus.

Reünie van oude Jacobusschool in Parochiehuus

Op zaterdag 23 november was er een bijzondere reünie in het parochiehuus aan de Walstraat. De zesde klas 1969-1970 van de Jacobusschool, die vroeger op de plek stond waar nu het Muziekcentrum is, ontmoette elkaar opnieuw. Uiteraard werd dit op een groepsfoto vastgelegd!

Kerst in de Jacobuskerk

20 december Weihnachtsratorium 20.00 uur (kaarten via Wilminktheater)

21 december Volkskerstzang 17.00 uur

22 december Jacobuskerk in kerstsfeer open huis vanaf 12.30 uur

Vrouwenkoor Mevrouw Hoov, klassiek koor Ton sur Ton en musical-theatergroep Music All Enschede zorgen samen voor de ultieme kerstsfeer. Op zondag 22 december zijn de drie verenigingen vanaf 15.30 uur te horen in de Jacobuskerk. De toegang is gratis.

Geloofsgemeenschap Zuid

St. Janpastorie, Haaksbergerstraat 253
7545 GH Enschede tel. 053-432 44 87

E-mail:

secretariaat.zuid@katholiekenschede.nl

Uitvaarttelefoon: 06 - 28 56 79 22

Openingstijden secretariaat:

maandag van 9.00 - 11.00 (behalve in de schoolvakanties) en

donderdag van 9.30-11.30 uur

Pastoraatgroep Zuid E-mail:

pastoraatgroep.zuid@katholiekenschede.nl

Mw. T. Hannink

Mw. J. Heitbrink-van Rooij

Mw. A. Tenbergen

Mw. J. van de Pieterman

Carina Meijer is contactpersoon voor de voormalige AriënsGEDachteniskerk

Lokale Beheergroep Zuid E-mail:

beheergroep.zuid@katholiekenschede.nl

Wendy Bathoorn, coördinator

Henny Pahlplatz (AriënsGEDachtenis)

06 - 10 13 11 12

Lisette Janssen (St. Jan) 053 - 430 59 88

Miranda van Alstede, Tonny Oude Elferink

Jos Vaneker (Verrijzenis)

Redactie Pelgrim: Annelies Tenbergen

redactie@katholiekenschede.nl

Bankrek. NL 15 RABO 0153 1666 65 tnv

Par. St. Jacobus de Meerdere Enschede

Vieringen: zie pagina 16-17-18

De Roef, Pastoor Geertmanstraat 17

Contactpersonen:

Carina Meijer 06-27 38 16 93 (voor vragen en informatie)

Bijbelleesgroep:

1e woensdag van de maand om 9.30 uur

Verrijzeniskerk

Het LeunenberG 588 do-mo 9.00-11.00 uur

Contactpersoon

Annelies Tenbergen 053 - 476 86 67 (voor vragen en informatie)

De Pastoraatgroep en de Lokale Beheergroep van Geloofsgemeenschap Zuid wenst iedereen een Zalig Kerstfeest en een Gelukkig Nieuwjaar

Nieuwjaarsreceptie 11 januari 2020

Graag willen wij alle parochianen uitnodigen om elkaar na de viering een Zalig Nieuwjaar te wensen. Tijdens de viering wordt er gezongen door het St.Jan-Michaëlkoor en All Together.

Na de viering wordt er koffie/thee geschonken achter in de kerk en daarna is er weer een gezellig samenzijn met een drankje en hapjes en een verloting met als hoofdprijs de paaskaars van 2019. De lootjes kosten € 0,25 per stuk.

Pastoraat- en Lokale beheergroep geloofsgemeenschap Zuid

De openingstijden van het secretariaat zijn gewijzigd: op donderdag van 9.30-11.30 uur (ipv 9.00 uur)

Kleuterkerstviering in de Sint Jan-kerk: Neem een kerstengel mee!

Dinsdag 24 december is er **om 17.30 uur een Kleuterkerstviering** in de Sint Jan-kerk. De viering duurt een half uur en is bedoeld voor kinderen van 4 tot 7 jaar. Voor het Kerstspel doen we een beroep op kinderen uit de kerk. Kom daarvoor een half uurtje eerder om 17.00 uur. We hebben kleding voor Jozef en Maria, engelen, herders, en koningen. Dan kunnen we de kinderen alvast aankleden. Het kerstspel wordt begeleid door parochianen en pastoraal werker Frank de Heus.

Kinderen kunnen onderstaande Kerstengel inkleuren en meenemen. Zorg voor een goede lus eraan. Tijdens de viering zullen we de engeltjes in de Kerstboom hangen. Verder wordt er natuurlijk veel gezongen. We maken er een vrolijke viering van.

De **gezinsviering op Kerstavond 24 december** m.m.v. het kinderkoor vindt eveneens plaats in de Sint Jan-kerk aan de Haaksbergerstraat 253 en wel om **19.00 uur**. Pastoraal werker Frank de Heus gaat voor.

Kerstmis op het kerkhof

© tekst en foto H.L. Kok

Rond de feestdagen aan het eind van het jaar worden veel graven gedecoreerd met kerstboompjes, lichtjes en wat dies meer zij. Hoewel een uitzondering, gebeurde dat ook al aan het eind van de negentiende eeuw.

In de zomer van het jaar 1984, werd in het Stadsmuseum van de Beierse hoofdstad München een prachtige tentoonstelling gehouden onder de titel 'Die letzte Reise' (de laatste reis), sterven, dood en uitvaartrituelen in Oberbayern. De in kleurendruk uitgegeven catalogus - een boekwerk van 400 pagina's - is een kostbaar bezit. Eén van de voor mij meest indringende voorstellingen was een in verschillende tinten grijs vervaardigde tekening van kunstenaar Carl Richtelt uit 1887, 'Weihnachten auf dem Friedhof' genaamd. De tekening laat een oude vrouw in rouwkleiding zien, knielend voor een eenvoudig kindergrafje met een houten kruis. Op het grafje staat een kerstboompje met brandende kaarsjes. De sneeuw dekt als een lijkwade de aarde toe. De oude vrouw bidt, haar gedachten zijn ver weg. Gegevens hierover ontbreken, doch men neemt aan dat de tekenaar deze scène in werkelijkheid heeft

beleefd. Het geheel speelt zich af op het oude gedeelte van de Zuiderbegraafplaats te München (Südlichen Friedhof) vlak bij de kerkhofmuur.

Opmerkelijk in deze enscenering is het kerstboompje met lichtjes: iets dat toen nog niet algemeen gebruikelijk was. De kerstboom - een naaldboom - heeft een lange en uitgebreide geschiedenis. Als symbool van 'altijd groen' werd zij al eeuwen vereerd in de Scandinavische landen. In 1780 werd de naaldboom via Dantzig vanuit Scandinavië onder andere in Nederland ingevoerd. Rond 1800 begon men de boom te versieren met lichtjes, appeltjes, noten en gekleurd papier. Johan Wolfgang von Goethe (1749-1832) vermeldt dat hij bij zijn vriend Korner voor het eerst een kerstboom met brandende lichtjes heeft gezien. De naaldboom als symbool van eeuwig leven en het kaarslicht als symbool van eeuwig licht, samengebracht op een kindergrafje met een knielende en biddende moeder, heeft mij destijds zeer ontroerd. Evenals het gedichtje dat ik vond op een kindergrafje in het Bayerse-woud, dat hierop betrekking zou kunnen hebben.

Hier rust mijn enig kind,
ik had het toch zo lief,
't kwam tot mij als een zonnestraal,
't ging van mij als een ster.

Als een klein bloempje bloeide ik
doch verwelkte snel nadien.
O ween toch niet om mij
nu ik een engel ben.

(Kerkhof, St.Englmar, 1926)

'Weihnachten auf dem Friedhof' door Carl Richtelt (1887)

Wat is mij dierbaar.....

Toen ik in De Pelgrim van Oktober j.l. het artikel van Conny Oostdam las over **Wat is mij dierbaar**, dacht ik aan mijn kleine Maria beeldje. Het is een beeldje van Maria met haar Kindje Jezus op haar arm, 7.5 cm. hoog en gemaakt van wit porcelein.

Ik was 13 jaar toen ik naar kostschool ging in Tilburg. Van mijn vader kreeg ik toen een horloge, en van m'n moeder het kleine beeldje. Zij had het gekregen van haar moeder, mijn oma dus, die ik nooit gekend heb, wat ik nog altijd erg jammer vind.

Dat kleine witte beeldje is m'n verdere leven altijd bij mij gebleven. Altijd ging het met me mee, zelfs toen ik wat ouder was en voor studie op stage ging naar Engeland.

Overal waar ik later met mijn vrouw en kinderen heb gewoond, het beeldje was erbij. Het heeft altijd naast mijn bed gestaan. De kleine Maria met haar Kindje op haar arm herinnert mij nog steeds aan mijn mooie kinderjaren en mijn lieve ouders.

Voor nu ik ouder ben is dit voor mij een kostbaar bezit.

Leo Metternich

Feesten is gedenken

Steeds meer mensen bezoeken op Kerstavond (24 december) de Canadese begraafplaats in Holten, waar basisschoolkinderen een kaars plaatsen bij de oorlogsgraven. De gestorvenen voor de vrede worden niet vergeten. Al meer dan dertig jaar komen op de zaterdag voor kerstmis-dit jaar op 21 december- in Nijverdal ouders van een overleden kind samen – ook zussen en broers en grootouders - om hun overleden kind, baby of volwassene, te gedenken. Hun namen worden genoemd en we denken na over rouw in een tijd waarin je maandenlang in de winkelstraten leest: **fijne feestdagen**.

Hoe kunnen deze dagen goed voor je zijn als je kind is gestorven. Wat is vrede dan? De samenkomst vindt plaats in Ons Centrum aan de Constantijnstraat 7a - 7442 MC in Nijverdal. Van 13.30 tot 16.00 uur en u bent welkom vanaf 13.00 uur. Als u wilt, kunt u een foto van uw kind plaatsen op de daarvoor bestemde tafel.

Graag aanmelden bij Annigje Jannink-Annink, tel.: 053-4342650.

De middag wordt georganiseerd door OOK, Ouders Overleden Kind, en de middag wordt ingeleid en begeleid door Marinus van den Berg.

BIJZONDER CONCERT 6 JANUARI A.S. IN DE JACOBUSKERK

Het is een mooie opsteker voor wereldmuziekkor IntervOcaal dat het begin november de

Award voor de Verdraagzaamheid

heeft gewonnen. Enthousiast en met deelnemers uit zo'n 15 landen zingt het koor muziek uit de hele wereld. In deze tijd van 'angst voor de ander' een mooi signaal.

Op 6 januari a.s. gaat IntervOcaal een bijzonder programma presenteren in en rond de Jacobuskerk. Een nieuwjaarsconcert voor het koor. Het is de laatste dag waarop de midwinterhoorns mogen blazen. De Oale Roop zal dan nog een keer in de binnenstad van Enschede te horen zijn.

Roepen is van alle tijden. Veel culturen hebben instrumenten waarmee gecommuniceerd wordt over grote afstanden. De tam tam, de jachthoorns, de didgeridoo en natuurlijk onze midwinterhoorn.

Dit bijzondere muzikale spektakel brengt ze bij elkaar. Tussen 16.30 uur en 18.30 uur zullen een aantal instrumenten, vaak begeleid door zang van IntervOcaal en Kinderkoor JM, zich buiten (en later binnen),

met elkaar gaan 'verstaan'. De midwinterhoorns gaan communiceren met elkaar en met het carillon van de Grote Kerk, maar ook met een koperblazers kwartet voor de Jacobuskerk, een didgeridoo speler en de zang van het koor IntervOcaal, leden van het Kinderkoor JM en dan nog de eigen muzikale begeleiding van het koor.

Het belooft een bijzondere muzikale happening te worden die voor iedereen toegankelijk is. Rond 17.30 uur verplaatst het buitenconcert zich naar binnen in de Jacobuskerk. Wij hopen natuurlijk op veel deelnemers en bezoekers voor deze expeditie, deze zoektocht naar de klanken van 'de Roop' uit de hele wereld. Graag tot dan.

*Kinderkoor JM
op 6 januari 2019*

Concert 22 december in de Jacobuskerk

Ook op deze dag zal het koor een optreden verzorgen in de Jacobuskerk als een opwarmer voor de kerstdagen. Een gevarieerd programma met een aantal kerstliedjes uit andere culturen. Dit concert begint om 14.30 uur en ook hiervoor geldt dat iedereen van harte welkom is. Natuurlijk wordt een vrijwillige gift in de bus bij de uitgang op prijs gesteld

KRONIEK

OVERLEDENEN

Jozefkerk:

10-11-2019

Steven Rooze, 51 jaar, partner vn Karin Meijer

St. Jankerk:

03-11-2019

Evert Hendriks, 89 jaar, w/v J.M. Hendriks-van Alstede

Anders:

07-11-2019

Jeanne van der Made-van der Pas, 88 jaar, w/v G.A.W. van der Made

GEDOOPT:

01-12-2019

Maja Barszcz, geb. 26 mei 2018, d/v Artur Barszcz en Monika Blicharz, gedoopt in de St. Jankerk.

HUWELIJK:

29-11-2019

Michiel Fris en Maria Imperial, getrouwd in de Jacobuskerk, voorganger was Paul Daggenvoorde.

Weekeindevieringen

	St. Jozef	H. Jacobus	St. Jan
Weekend 21/22 december 4e Zondag van Advent	Eucharistieviering Zondag 11.00 uur W. Rekveld Kinderwoorddienst Ariënskoor	Woord- en communieviering Zondag 11.00 uur G. Groothuis Dialect viering Mariakoor	Eucharistieviering Zaterdag 19.00 uur P. Daggenvoorde Kinderwoorddienst BJK
Dinsdag 24 december Kerstavond			Gebedsviering Dinsdag 17.30 uur F. de Heus Kleuterviering Kinderkoor
			Woord- en communieviering Dinsdag 19.00 uur F. de Heus Gezinsviering Kinderkoor
	Eucharistieviering Dinsdag 19.00 uur W. Rekveld	Woord- en communieviering Dinsdag 21.00 uur F. de Heus	Eucharistieviering Zaterdag 21.00 uur P. Daggenvoorde
Woensdag 25 december Eerste Kerstdag	Schola Eucharistieviering Woensdag 11.00 uur J. Kortstee BJK	All Together + Leo Harmonie Eucharistieviering Woensdag 11.00 uur P. Daggenvoorde Internationale mis Ariënskoor	Gem. koor St. Jan-H. Michaël Woord- en communieviering Woensdag 10.00 uur F. de Heus Come Back
Donderdag 26 december Heilige Stefanus		Eucharistieviering Donderdag 10.00 uur W. Rekveld	

Mariakoor

De viering op Tweede Kerstdag, die ingeroosterd stond in de St. Jozefkerk om 11.00 uur is verplaatst naar de H. Jacobuskerk om 10.00 uur.

Collecteschema:

30 nov. t/m 22 dec: bisschoppelijke adventsactie (deurcollecte)
24+25 december: Parochiële Caritas Instelling(collecte voor eigen parochie tijdens 1e collecte in de viering)
18 januari t/m 2 februari:
Aktie Kerkbalans

Kerststal van de Mariakerk
foto: P. IJgosse

Weekeindevieringen

	St. Jozef	H. Jacobus	St. Jan
Weekend 28/29 december H. Familie	Eucharistieviering Zondag 11.00 uur P. Daggenvoorde	Woord- en communieviering Zondag 11.00 uur G. Groothuis	Woord- en communieviering Zondag 10.00 uur F. de Heus
	Samenzang	Samenzang	Samenzang + Gaudete
Dinsdag 31 december Oudjaarsdag <i>Viering in Ontmoetingskerk</i>		Oecumenische viering Dinsdag 17.00 uur P. Daggenvoorde + dominee Viering in Ontmoetingskerk Samenzang	
Woensdag 1 januari 2020 Nieuwjaarsdag	Eucharistieviering Woensdag 11.00 uur J. Kortstee		
	Ariënskoor		
Weekend 4/5 januari Driekoningen	Eucharistieviering Zondag 11.00 uur T. van Balen Kinderwoorddienst Ariënskoor	Eucharistieviering Zondag 11.00 uur P. Daggenvoorde Internationale mis Samenzang	Woord- en communieviering Zondag 10.00 uur F. de Heus Schelpjesviering Kinderkoor
Weekend 11/12 januari Doop van de Heer	Eucharistieviering Zondag 11.00 uur W. Rekveld	Eucharistieviering Zondag 11.00 uur B. Visschedijk	Woord- en communieviering Zaterdag 19.00 uur F. de Heus Nieuwjaarsviering Gem. koor St.J.-M.+All Together
	Mariakoor	Samenzang	
Weekend 18/19 januari 2e Zondag door het jaar <i>Viering Helmerzijde</i>	Eucharistieviering Zondag 11.00 uur P. Daggenvoorde Kinderwoorddienst BJK	Oecumenische viering Zondag 10.00 uur Ds. J. Zuurmond Viering Helmerzijde Eenheid van kerken	

Meer dan gewoon

Op 19 januari 2020 vieren we met elkaar de oecumenische viering in het kader van de week van Gebed voor de eenheid.

De cantorij van de Ontmoetingskerk zingt, en van de verschillende kerken worden muzikanten gevraagd om samen muziek te maken en ook een deel van de samenzang te begeleiden.

Tijdens de viering is er een speciale kindernevendienst, zodat de kinderen op hun eigen wijze met ons mee kunnen vieren.

De collecte tijdens deze viering is bestemd voor kinderen en tieners uit Vayk in Armenië.

Zie ook: <https://www.lst.nl/project/armenië-vayk/>

De viering is dit keer in het Helmer Theater,

Plaats: Helmertheater, Broekheurne-Ring 1050, 7546 TA Enschede (Mediant)

Datum: 19 januari 2020

Aanvang: 10:00 uur

Dat weekend zal er in de Jacobus- en in de St. Jankerk geen viering zijn. Op pagina 19 kunt u meer info vinden.

Vieringen door de week

Maandag 18-19.00 uur H. Jacobus Eucharistische aanbidding met mogelijkheid tot biechthoren

Maandag 19.00-19.30 uur H. Jacobus Eucharistie

Dinsdag 19.00 uur St. Jozef Stille aanbidding

Woensdag 09.30 uur St. Jozef afwisselend eucharistie en woco-viering

Donderdag 09.30 uur De Roef woord-communieviering

Donderdag 09.30 uur Verrijzeniskerk eucharistie of woco-viering

Donderdag 09.30 uur Ariensstaete, Lijsterstr. 30 euch of woco-viering

Vrijdag 09.30 uur H. Jacobus eucharistie of woco-viering

Zaterdag 12.00 uur H. Jacobus Angelusgebed (1e zaterdag vd maand)

Openingstijden dagkapellen

H. Jacobuskerk dagelijks 10.00-17.00 uur rolstoeltoegankelijk

Verrijzeniskerk op werkdagen 09.00-16.00 uur

Vieringen in de verzorgingshuizen

Ariensstaete Vrijdag 19.00 uur

De Cromhoff 1e en 3e donderdag van de maand 16.00 uur

De Eschpoort 4e zaterdag van de maand 16.00 uur

(contactpersoon Anneke Peijnenborg)

Florapark 1e en 3e dinsdag van de maand 09.30 uur

De Hatteler 3e woensdag van de maand 16.00 uur

(16 okt., 20 nov., 18 dec.)

De Posten 2e vrijdag van de maand 10.00 uur

(contactpersoon Fie Otten)

Oecumenische Geloofsgemeenschap Helmerhoek

Mediant Elke zondag 10.00 uur

Broekheurne-Ring 1050

Leefgemeenschap De Wonne, Noorderhagen 25

Meditatiezaal Elke zondag 11.00 uur

1e zondag van de maand in de kapel 12.00 uur Spaanse viering

Ziekenhuis MST

De Kapel Elke zondag én op Christelijke Hoogfeesten 10.30 uur

Oecumenische viering, voorganger: dominee of pastoraal werker

Meer dan gewoon

Op 19 januari 2020 vieren we met elkaar de oecumenische viering in het kader van de week van Gebed voor de eenheid. Veel verschillende kerken uit Enschede werken hiertoe samen. De cantorij van de Ontmoetingskerk zingt, en begeleidt de samenzang.

Van de verschillende kerken worden muzikanten gevraagd om samen muziek te maken en ook een deel van de samenzang te begeleiden. Ook hiermee wordt eenheid in praktijk gebracht.

Dit jaar is de viering voorbereid door de Christenen in Malta. In Malta werd Paulus destijds buitengewoon vriendelijk ontvangen en de voorbereidingsgroep heeft dat voor Enschede vertaald in een 'Meer dan gewone' viering.

Tijdens de viering is er een speciale kindernevendienst, zodat de kinderen op hun eigen wijze met ons mee kunnen vieren.

De collecte tijdens deze viering is bestemd voor kinderen en tieners uit Vayk in Armenië. Een groep jongeren uit Enschede gaat naar Vayk en zorgt voor een geweldige week voor de kinderen van Vayk.

Daarnaast bouwen zij bij 'daycare center' in Vayk mee aan een nieuwe speeltuin. Zie ook: <https://www.lst.nl/project/armenie-vayk/>

De viering zal dit keer zijn in het Helmer Theater, de plek waar de Oecumenische Geloofsgemeenschap Helmerhoek, haar wekelijkse vieringen houdt. Ook dit is 'Meer dan gewoon'.

Plaats: Helmertheater, Broekheurne-Ring 1050, 7546 TA Enschede (Mediant)

Datum: 19 januari 2020

Aanvang: 10:00 uur

We hopen velen van u te mogen ontmoeten op 19 januari 2020.

Dat weekend zal er in de Jacobus- en in de St. Jankerk geen viering zijn.

Als u niet meer naar de kerk kunt komen, komt de kerk naar u.

Er zijn in onze parochie een aantal mensen, voor wie het onmogelijk is de kerk nog te bezoeken, terwijl zij nog wel graag deel uitmaken van de parochie.

Voor het volgen van een kerkdienst, bieden radio en T.V. mogelijkheden. Maar, ter communie gaan, is er dan niet bij.

De werkgroep 'communie thuis' heeft zich gebogen over dit probleem.

Na een gedegen voorbereiding brengen de leden van de werkgroep nu de communie thuis bij parochianen die daar behoefte aan hebben.

Eerst maakt een lid van de werkgroep kennis met de parochiaan. Daarna wordt er een afspraak gemaakt, wanneer de communie gebracht wordt.

Dit bezoek begint soms met een praatje, maar kan ook meteen met het uitreiken van de communie beginnen. Altijd is er ook ruimte om te praten, zn wordt daarvoor een aparte afspraak gemaakt.

Het gesprek kan over simpele, alledaagse dingen gaan. Maar als vertrouwen gegroeid is, kan er ook een diepergaand gesprek plaatsvinden. Dan kan het gaan over eenzaamheid, geloof, leven en sterven. Leidraad is steeds de behoefte van de parochiaan.

Het uitreiken van de communie wordt omgeven door gebed en stilte.

Tot slot wordt er een afspraak gemaakt voor een volgende keer.

Als u niet naar de kerk kunt komen en graag de communie thuis wilt ontvangen, (of u kent iemand voor wie dat geldt) laat het ons dan weten.

Wij zijn te bereiken via pastoraatgroep.zuid@katholiekenschede.nl, maar u mag ook iemand van ons gewoon aanspreken. Wij nemen dan contact met u op.

Wergroep Communie Thuis.

Mieke van den Berg, Gerrie Korten, Marianne Oosterveld, José Hoveling, Engeliën Nijhof, Els Huizinga en Tiny Hannink.

KINDERWOORDDIENST ST. JOZEFKERK

Tijdens de eucharistieviering om 11.00 uur.

Zondag 22 december. 4e zondag van de advent.

Thema: Jozef doet wat God wil.

Het is niet altijd makkelijk om Gods wil te doen.

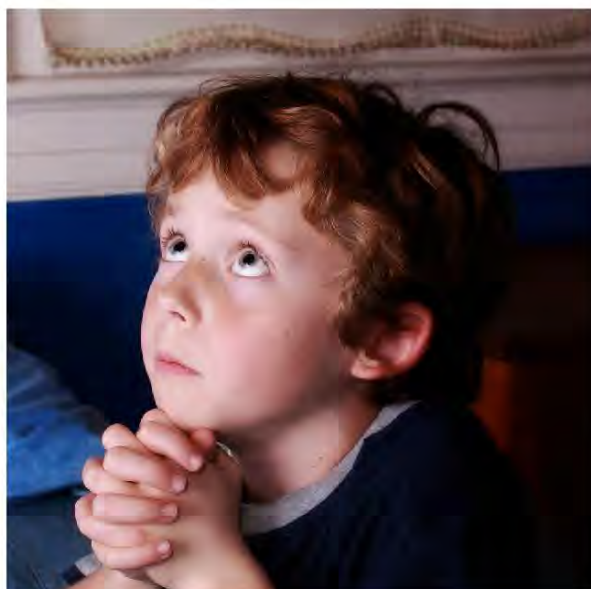

Zondag 5 januari. Openbaring van de Heer. (Drie Koningen)

Thema: Een ster wijst de weg.

Hoe kun jij zelf een ster zijn, die Jezus Licht aan anderen doorgeeft?

WIJ WENSEN IEDEREEN EEN ZALIG KERSTFEEST EN EEN GELUKKIG NIEUWJAAR.

KidsTime St Jankerk

Het is bijna zover, De **KIDS TIME** gaat voor de tweede keer weer beginnen!!

De kinderen zijn van harte welkom op:

vrijdag 20 december van 15:30u tot 17:00 uur in de

parochiezaal van Sint Jan kerk (Haaksbergerstraat 251 Enschede).

Het thema voor deze bijeenkomst is: **Driekoningen**

De **KIDS TIME** is een club voor kinderen (van groep 5,6 en 7) waar we op een speelse en creatieve manier aan de slag gaan met feesten die we samen vieren in de kerk. Aan de hand van de grotere feesten maken we zo de gang door het kerkelijk jaar. Centraal staat telkens een spannend en voor kinderen geschikt themaverhaal uit de Bijbel of uit de traditie of een eigentijds verhaal. We praten met de kinderen over wat dit nu eigenlijk betekent. We doen een spel of activiteit dat goed past bij het thema en wij maken wat creatiefs. We beginnen en eindigen met een kort gebed. Spelenderwijs vliegt de tijd voorbij!

Kun je deze keer niet komen maar vind jij het wel leuk om mee te doen met de Kids Time, ook als je nog nooit bent geweest... Dan kun je nog altijd aansluiten op de eerstvolgende bijeenkomsten.

Datums: Op de vrijdagen - 6 maart '20, 15 mei '20 en 26 juni '20.

Thema's: Vastentijd, Zondag rustdag, Christoffel

Tijd: 15:30-17:00 uur

Locatie: Parochiezaal van de Sint Jan Kerk, Haaksbergenstraat 251, Enschede

Kosten: 2 euro, per keer (t.b.v. materiaal)

Begeleiders: Saskia, Laura, Engeliën en Rim
(werkgroep Kids Time)

Je kunt je van tevoren melden bij Saskia Baldewsing: 06 – 22 379 624 of
saskiabal1900@hotmail.com

Tot ziens bij de **Kids Time!**

Groetjes,
Werkgroep Kids Time

Bijeenkomst voor ouders en kinderen Eerste H. Communie

Op 30 november is de voorbereiding op de Eerste H. Communie van start gegaan met een bijeenkomst voor ouders en kinderen in Enschede Noord en Zuid. De kinderen hebben eerst kennis gemaakt met elkaar, want veel kinderen kennen elkaar nog niet.

We hebben gepraat over de betekenis van de Advent, de periode waarin we ons voorbereiden op de geboorte van Jezus. Het verhaal van Elisabeth is voorgelezen, die op redelijk hoge leeftijd moeder zal worden van Johannes.

Jezus droomde van een goede wereld voor iedereen, een land van God. Die is er tot op heden nog niet voor iedereen, we moeten daar samen nog hard aan werken.

We vragen aan de kinderen wat ze verwachten, waar ze naar uitzien en op hopen. Als ze om de beurt door de poort het Land der Verwachting binnengaan, vraagt pastor Frank de Heus waar ze naar uitkijken. De antwoorden zijn divers: geen ruzie, genoeg eten voor iedereen enz.

Na de pauze worden er enthousiast adventskransen gemaakt door de kinderen, samen met hun ouders. Ze worden prachtig, een mooi begin van de Advent en de periode van voorbereiding.

De komende maanden zullen de kinderen aan het werk gaan met het project **'Over de drempel, leven in het spoor van Jezus.'** Ze zullen Jezus beter leren kennen d.m.v. verhalen en ze maken kennis met belangrijke momenten in het kerkelijk jaar.

Op 17 mei gaan 20 kinderen de Eerste H. Communie doen in de St. Jozefkerk en op 24 mei zijn er 32 communicanten in de St. Jankerk.

We wensen iedereen een goede voorbereiding en alvast hele fijne kerstdagen en een goed en gezond 2020.

Namens de werkgroep Noord: Jacqueline ter Brugge, Bernadette Eaglen en Berlinda Haak en werkgroep Zuid: Karin Ogink, Caroline Goossens, Wendy Bathoorn en Annelies Tenbergen

Ria Everink

Vrijwillige bijdrage voor ons parochieblad Pelgrim

Beste Parochianen,

In deze Pelgrim treft u een acceptgirokaart aan voor een vrijwillige bijdrage ten behoeve van ons parochieblad Pelgrim dat 10 keer per jaar bij u wordt thuisbezorgd. De bijdrage is geheel vrijwillig met een richtbedrag van € 10 per jaar. Uw giften worden uitsluitend aangewend om de kosten van drukwerk van ons parochieblad te kunnen blijven betalen.

Indien u de acceptgirokaart niet wenst te gebruiken, dan kunt u de bijdrage overmaken naar rekeningnummer NL90INGB0001902122 t.n.v. Parochieblad Katholiek Enschede, met als omschrijving, vrijwillige bijdrage parochieblad Pelgrim.

In de vorige Pelgrim is per vergissing een ander bankrekeningnummer genoemd. Een aantal parochianen heeft daar al een bijdrage op gestort, waarvoor onze dank.

Hartelijk dank voor uw bijdrage!

Jubileumjaar Sint Josephkerk

Het jaar 2019 is alweer voorbij. Voor het Behoud was het een bijzonder jaar, de kerk alweer 125 jaar jong is geworden. We hebben o.a. weer twee muurschilderingen vrij kunnen leggen, onthuld door onze kardinaal Van Eijk. Een waardevolle kerkdienst was dat. Tevens hebben wij ook een boek uitgegeven als een hommage aan onze monumentale kerktorens. Het ligt bij de boekhandel Broekhuis: *De Spits van 1894*.

Foto:Secil Arda

Namens het Behoud wens ik u een Zalig Kerstfeest en een Gelukkig Nieuwjaar.

John Schiffel
Stichting Behoud Sint Josephkerk Enschede

Uw kerkbijdrage 2019 en op naar 2020: Samen kerk zijn

In de vorige Pelgrims meldde ik al dat we een goede stap vooruit hebben gemaakt met de kerkbijdragen. Ik hoop u in de Pelgrim van januari 2020 het eindresultaat van 2019 te kunnen melden.

Nu een aantal opmerkingen om 2019 goed af te ronden én ons voor te bereiden op een goede start in 2020.

- Allereerst opnieuw dank voor uw bijdragen.
- Dank ook aan de vele personen die ik aan de telefoon had en die altijd begripvol en meewerkend reageerden.
- Een vriendelijk doch dringend verzoek aan eenieder die voor 2019 een bedrag hebben toegezegd en dat nog niet hebben overgemaakt: wilt u dat nog voor het einde van het jaar doen?
- Heeft u ons gemachtigd, maar is daar niets mee gedaan: bel of mail mij.

Voor 2020 kunt u zelf misschien al de volgende zaken overdenken.

- Een behoorlijke groep parochianen maken al decennia lang zelf automatisch, maandelijks een bedrag over. Dat kun je heel goed zien aan de bedragen die ze overmaken. Deze zijn namelijk te herleiden naar de gulden. Wij zijn u zeer erkentelijk dat u al zo lang consequent uw bijdrage doet. Herkent u de volgende bedragen en zijn ze minder dan €10,00 per maand, wilt u dan eens overwegen deze op te waarderen? Ook uw inkomen heeft zich vermoedelijk de afgelopen 20 jaar ontwikkeld. Tussen haakjes wat het vroeger in gulden was.
  - €1,82 (f 4,00); €2,27 (f5,00); €3,40 (f 7,50); €4,54 (f 10,00); €5,67 (f 12,50); €6,80 (f15,00); €9,08 (f 20,00);€11,34 (f 25,00); €13,61 (f 30,00); €18,15 (f40,00); €20,42 (f45,00); €22,69 (f50,00)
- Evenzo geven wij parochianen die nog niet het bedrag van €10,-- per maand betalen in overweging om hun bijdrage te verhogen.
- Gelukkig betalen een aantal parochianen, naar draagkracht, een hoger bedrag.
- Wij zijn u voor ieder bedrag dankbaar.
- Overweegt u eens om óf de kerkbijdrage zelf automatisch over te maken, óf ons een doorlopende machtiging te geven om dit bedrag te incasseren. U helpt ons daarmee enorm om de administratieve last te verminderen.
- Doet u nog niet mee met de kerkbijdrage: bedenk wat de kerk voor u heeft betekend en nog kan betekenen. Misschien wilt u ook later niet hoeven zeggen: "ik had eerder mijn verantwoordelijkheid moeten nemen, maar nu is het te laat".
- Maakt u uw bijdrage nog over op een andere rekening dan hieronder staat, dan helpt u ons enorm door in het vervolg uw bijdrage op onderstaande rekening te storten. Dus ook eventueel uw automatische overboeking naar deze rekening omzetten. Alle gelden worden voor de gehele parochie, in de gehele stad Enschede gebruikt.
- Tussen 15 en 19 januari 2020 worden de nieuwe verzoeken om deel te nemen bij u bezorgd. Heeft u ons al doorlopend gemachtigd dan hoeft u het formulier niet in te vullen.

De parochie is afhankelijk van uw bijdragen. Wij krijgen van geen enkele instantie geld, moeten zelfs een bijdrage leveren aan het bisdom. Uw bijdragen, opbrengsten uit collectes en verhuur, opbrengsten uit acties en inkomsten uit verleende diensten zijn onze enige inkomsten. Daaruit moeten de pastores betaald worden. Daaruit moeten de gebouwen verwarmd en onderhouden worden, alsmede de kosten van de eredienst, etc.. Momenteel hebben we veel kosten aan achterstallig onderhoud. Wij vertrouwen erop dat met de huidige investeringen deze kosten over een paar jaar sterk teruglopen en als het ons ook lukt de kerkbijdrage nog aanzienlijk te verhogen, alleen dan kunnen we een financieel gezonde kerk zijn.

De maandelijkse bijdrage is minder dan u misschien voor de postcodeloterij geeft, minder dan u misschien voor een vereniging geeft, maar een klein deel van een avondje uit, etc... Maar als u dat allemaal niet kunt betalen, dan hebben wij er ook begrip voor dat u niet kunt bijdragen, maar u blijft even welkom in ons midden. En heeft u hulp nodig, klop dan bij ons aan. Wij moeten er zijn voor elkaar.

Joop Hassink, vicevoorzitter parochie St. Jacobus de Meerdere

e-mail: vicevoorzitter@katholiekenschede.nl

telefoon: 0617 308 158

Bankrekening parochie:

Par. St. Jacobus de Meerdere

NL15RABO 0153 1666 65

Vermelding kerkbijdrage.

DAGMENU:

Men neme:

- 2 maatschepjes geduld
- 1 kopje goedheid
- 4 eetlepels goede wil
- Een snuffje hoop

Voeg toe:

- 2 handjes vol verdraagzaamheid
- En beetje voorzichtigheid
- Een vleugje sympathie
- Een flinke bos van dat kleine zeldzame plantje, wat nederigheid heet
- Een mooie hoeveelheid goede zin

Als kruidenij:

- Gebruik veel goede bedoeling

Laat het gaar sudderen op een laag vuurtje en...
u hebt een goede dag

Uit het restaurant van het heiligdom van Castelmonte
Gewijd aan de heilige maagd Maria
In Cividale (Udine) Italië

Dameskoor Verrijzeniskerk

Eind augustus, alweer een tijdje geleden, hebben we met het dameskoor van de Verrijzenisparochie een reünie gehouden, Leny Haring, één van de leden, stuurde een uitnodiging om weer eens bij elkaar te komen, na jaren repetities en gezongen te hebben in uitvaartvieringen onder de bezielende leiding van Henk Span en later Ria Taverne. Bij het sluiten van de kerk is het dameskoor opgeheven. Een paar dames zijn naar een ander koor gegaan en bij speciale gelegenheden zingen we met het St-Jan- Michaelkoor mee.

Onder het genot van koffie met appelgebak werden herinneringen opgehaald en lief en leed met elkaar gedeeld. Het was fijn om weer eens bij elkaar te zijn en er is afgesproken dat we volgend jaar weer een reünie houden.

Mieke v.d.Berg

Wandelen op de grens op de grens van oud en Nieuw De bergvennen bij Lattrop

Tijdens deze wandeling o.l.v. Karel Tjihuis staan we stil bij de teksten uit de bijbel, maar ook van "de Heiligen" van onze tijd. Het jaarthema "Brood om te delen, brood om te leven" zal in de teksten doorklinken. Dit keer wandelen we in "De Bergvennen" bij Lattrop (ca. 7km). Na de wandeling eten we samen een broodmaaltijd in de pastorie van Ootmarsum.

Wanneer: 29 december, 13.00 uur tot ca 18.00 uur.

Startpunt: Parkeerplaats bij de klootschietbaan in Lattrop, Frensdorferweg, ter hoogte van de Bergvennenweg. Naar Ootmarsum maken de deelnemers gebruik van eigen vervoer.

Kosten: € 7,50 (inclusief broodmaaltijd)

Aanmelden gewenst i.v.m. de broodmaaltijd: secretariaat@lumenchristi.nl of 0541-35 35 51 www.parochielumenchristi.nl

goed om te weten

Ook jaar organiseert de **WAKIT** wederom een speciale kerstviering

Voor en door mensen met een verstandelijke/ lichamelijke beperking en een ieder die deze doelgroep een warm hart toedraagt. De viering is dit jaar op: **Zondag 22 december 2019**

Aanvang 18.15 uur (verzamenen aan de Bovenesweg) Start viering buiten 18.30

Net als voorgaande jaren gaan we weer op een speciale wijze het kerstfeest beleven. Samen, op weg naar de stal, waarbij het kerstspel onderweg wordt uitgebeeld door onze speciale talenten.

Vanaf de parkeerplaats aan de Bovenesweg (deze kunt u vinden door de ster aan de Vasserweg te zoeken, volg vanuit Ootmarsum de weg richting Vasse of andersom ;) gaan we gezamenlijk naar de "Kerststal" van de Familie Kuks waar aansluitend ook de viering zal plaatsvinden. Verzamenen vanaf 18.15, de viering start buiten om 18.30.

Onze voorganger is Pastor Kerkhof Jonkman. Er is een koor en er zijn midwinterhoornblazers die meewerken aan deze viering. Natuurlijk is ook jullie eigen muzikale inbreng meer dan welkom. Na afloop gaan we kroamschudden en is er ruimschoots de tijd om gezellig na te praten en wat warmes te drinken.

Enkele tips:

- De viering begint buiten, pas uw kleding aan naar de weersomstandigheden.
- Volg aub de aanwijzingen van de verkeersregelaars en vrijwilligers op. De auto's worden geparkeerd aan de Bovenesweg.

We hopen er samen met jullie een fijne viering van te maken. Met vriendelijke groet,
De WAKIT

Voor eventuele vragen:

- @ wakitviering@gmail.com
- Werkgroep Aangepaste Kerkdiensten In Twente
- 0541-291287

Bijzondere kerstviering: "Welkom in ons midden"

Zaterdag 21 december om 18.00 uur vindt de jaarlijkse bijzondere kerstviering plaats, met medewerking van **bewoners van Aveleijn**. Dit jaar is het thema: "Welkom in ons midden". Iedereen is dan ook welkom in deze viering in de Pancratius Basiliek in Tubbergen. Het koor Nouveau uit Reutum zal bekende kerstliederen zingen voor en tijdens de viering. Na afloop van de viering worden er cakes en andere producten verkocht die gemaakt zijn door cliënten van de Twentse zorgcentra. Voorgangers zijn Esther Scheer-Weijnenberg van de protestantse gemeente Tubbergen en Christianne Saris, pastoraal werker van de H. Pancratius Parochie. De bewoners van Aveleijn, kijken uit naar uw komst!

In de deze Pelgrim treft u een acceptgirokaart aan voor een **vrijwillige bijdrage** ten behoeve van ons parochieblad Pelgrim dat 10 keer per jaar bij u wordt thuisbezorgd. De bijdrage is geheel vrijwillig met een richtbedrag van **€ 10 per jaar**.

U kunt de bijdrage overmaken naar rekeningnummer NL90INGB0001902122 t.n.v. Parochieblad Katholiek Enschede, met als omschrijving, vrijwillige bijdrage parochieblad Pelgrim.

Pelgrim

parochieblad voor R.K. Enschede
redactie@katholiekenschede.nl

Redactieleden

Conny Oostdam

Ine Reuver

Ietje Köiter

Clara Momesso

Annelies Tenbergen

Kopijdatum nr. 01 - 2020

maandag 30 december 2019

Lengte van artikelen max. 400

woorden

Verschijningsdatum

donderdag 16 januari 2020

Bestuur R.K. Parochie St. Jacobus de Meerdere

Pastoor P. Daggenvoorde

Joop Hassink, vice-voorzitter

06-17 30 81 58

vicevoorzitter@

katholiekenschede.nl

André Amelink, (bouw)- technische
zaken

Carina Adduci, secretaris

Mathias Baveld, penningmeester@

katholiekenschede.nl

De Maristen

Hogelandsingel 41,

7512 GB Enschede

Citypastoraat

Voor hulpvragen via telefoon: 4306190

Openingsuren zijn: maandag- t/m zaterdagmiddag 13.00 - 17.00 uur
en dinsdag- en donderdagmorgen 10.00 - 12.30 uur.

Langestraat 51, 7511 HB Enschede. www.citypastoraatenschede.nl

Huis van verhalen - voorheen Pastoraat na Ramp. Secretariaat:

Roomweg 165c, 7523 BM Enschede. Tel.053 - 431 62 88

www.huisvanverhalenenschede.nl

Oecumenische geloofsgemeenschap Helmerhoek

Helmerzijde, Broekheurnerring 1050. Website: www.ogh-enschede.nl

Mevr. A. Kemper, tel. 053 - 4755 755

De Wonne

Noorderhagen 25, 7511 EK Enschede. Tel. 431 87 87

De Luisterlijn (voorheen Sensor telefonische hulpdienst)

Niet alleen 'voor de mens in nood' maar voor alle
eenzame mensen die behoefte hebben aan een luisterend oor.
24 uur per dag en 7 dagen per week bereikbaar. Tel. 0900 - 0767.

De **Parochiële Caritas Instelling Enschede (PCI)** staat van oudsher voor individuele hulpverlening aan mensen in acute nood. Dit betekent, dat de PCI financiële hulp geeft, of doorverwijst naar andere instanties. Wenst u deze individuele hulpverlening? Of kent u iemand die acute hulp nodig heeft? Dan kunt u contact opnemen via onderstaand e-mailadres.

De PCI kent ook de Telefonische Hulpdienst: een samenwerkingsverband met de Protestantse Diaconie Enschede. Mensen, die tijdelijk in een moeilijke situatie verkeren, kunnen bellen op werkdagen van 18.00 tot 21.00 uur.

De PCI is voor haar werk afhankelijk van collectes en giften; hiervoor wordt tijdens de kerkvieringen van Pasen en Kerstmis gecollecteerd. Daarnaast zijn giften natuurlijk van harte welkom. Omdat de PCI de ANBI-status heeft, zijn giften fiscaal aftrekbaar. Bij de aangifte is de vermelding "RK PCI St. Jacobus de Meerdere Enschede" voldoende.

E-mailadres caritas@katholiekenschede.nl

Telefonische Hulpdienst 06 38 76 50 54

**Bankrekening NL45 ABNA 0592332675 t.n.v. PCI Caritas
Enschede**

Hier kan uw advertentie staan

Nadere informatie via
redactie@katholiekenschede.nl

Varvik
UITVAARTZORG

**Uw herinnering,
is onze zorg.**

Sinds
1828

053 432 19 55 • www.varvikuitvaartzorg.nl

Leidekkersbedrijf D. Koenders

Gespecialiseerd in restauratie en renovatie. Alles onder garantie. VCA gecertificeerd.

Natuurleien Torenwerk Leipannen

Lood-, Zink- en Koperwerk

Nijverheidsweg 3, Neede Tel. (0545) 29 22 17 Fax (0545) 29 22 19

www.leidekkersbedrijf-koenders.nl

leidekkersbedrijf-koenders@planet.nl

Voor al uw glas-, schilder-
en behangwerk
groot of klein
moet u bij Mellink Schilders zijn.

Ribbeltsweg 39
Telefoon 053 - 435 07 79
Fax 053 - 435 18 24

siers
AANNEMERSBEDRIJF

NIEUWBOUW
VERBOUW
RENOVATIE
ONDERHOUD

OLIESLAGWEG 106, 7521 JG ENSCHEDE
TEL. (053) 432 30 34, FAX (053) 432 68 79
WWW.SIERS.NL

assuratiekantoor
Seinen
geld(t) als de beste

Ir.M. Schefferlaan 49
7556 CP Hengelo (ov)
074-2424882
www.seinen-assurantien.nl

Voor een uitvaart in vertrouwde handen

Bert van der Heide

UITVAARTZORG

Voor een persoonlijk en
waardevol afscheid.

Bij elke uitvaartverzekering

06 - 81 02 60 62 | www.bertvanderheide.nl

Mieke Greveling

uitvaartbegeleiding

Persoonlijke aandacht vanuit het hart

06 - 83 56 08 22
info@miekegreveling.nl

Verzekerd of niet,
u kunt altijd bij mij terecht.

- Kleinschalige onderneming voor een mooi, persoonlijk afscheid
- Professioneel, betrokken, creatief en oog voor detail
- Uw wens vooraf kosteloos vastgelegd
- Speciale aandacht voor kinderen

Lid van het keurmerk
Persoonlijke Uitvaart

www.miekegreveling.nl

leder einde
is ook
een begin.

Vredenhof
uitvaartverzorging

1869 - 2019
150
JAAR VREDEHOF

Vredenhof Enschede

Bel 088 1198 200 of
kijk op www.vredenhof.nl

Vredenhof.

In dienst van het leven.

Lizette
Jonkers-Roelofs

Johan Vrugteveen

KERSTMIS

KIK

Kikker springt verrukt van de ene bank naar de andere en overall ziet hij nieuwe verrassingen. De kerk is schitterend versierd met lichtjes, groen en blinkende sterren. Daar komen de muizen uit de keuken aanrennen. 'Kik!' piepen ze, 'Heb je gezien hoeveel kerstkransjes er op de keukentafel liggen, wel twintig pakjes!', 'Nee, táchtig!', 'Nee, hónderd!', 'Smullen!' roept het muisje dat Alles Lust en ze rent terug. Ja hoor, van de muizen mag het Kerstmis worden. Maar het kinderkoor is nog niet klaar voor het feest. Ze staan voorin de kerk en oefenen een moeilijk lied. De belangrijkste zin met '... liefde' moet steeds opnieuw, want die noot is zo hoog dat ze er niet goed bij kunnen. De dierenvriendjes neuriën mee.

Zij halen die hoogste noot ook niet. Ineens horen ze achter zich een erbarmelijk gepiep. Het muisje dat Alles Lust komt door het pad aangewaggeld. Zij zit vast. In een kerstkransje. Haar kop steekt door het gat en de rest fladdert er zo'n beetje achteraan. 'Helpieeee!' piept ze. Haar vrienden komen meteen in actie. Vier muizen houden het koekje vast, twee trekken aan haar staart om haar te bevrijden. Het koor zingt, en dan klinkt ineens heel zuiver 'lieeeeefde'. Je snapt wel wie die hoge 'ieeee' zong. Muisje zit nog steeds vast. Er zit maar één ding op. De vriendjes moeten haar uit het koekje knabbelen. Dat vinden zij niet erg. Muisje wel. Want zij kan alleen maar stil wachten.

Kerstpuzzel

Woordsterren

Hier zie je 8 prachtige vijfpuntige sterren. O nee, je moet ze zelf nog tekenen! Hoe? Trek in elke cirkel rechte lijntjes van letter naar letter. Begin bij de rode letter, werk rechtsom met de klok mee. Let op: sla telkens een letter over. Je tekent van de eerste naar de derde, naar de vijfde, naar de tweede, naar de vierde letter. Die laatste verbind je weer met de eerste. Dan heb je een ster en een woord!

Kijk, de muis doet het voor!

F... e... e... s...

Zoekwoord

Heb je de woorden gevonden? Schrijf ze dan in deze vakjes op. Als ze goed staan vormen de gekleurde vakjes een feestelijk woord. Succes!

K				
E				
V				
J				
N				
M				
L				
F				

En de sterren... die mag je mooi inkleuren.

Uit de Bijbel

Dan zal er een koning komen uit de familie van David.
 Die koning zal eerlijk zijn en trouw.
 Hij zal regeren als een goede rechter,
 die het recht kent en rechtvaardig is.
 (Woorden van de profeet Jesaja 16:5)

Teksten: Marjet de Jong
 Tekeningen: Marcel Jurriëns